

Nye faunistiske bidrag til fortegnelsen over Danmarks svirrefluer (Diptera: Syrphidae) 2

ERNST TORP PEDERSEN

Pedersen, E. Torp: New faunistic contributions to the list of the Syrphids of Denmark 2. Ent. Meddr 47: 75-85. Copenhagen, Denmark 1979. ISSN 0013-8851.

Some new Danish records are published. In the years 1975-78 three species were discovered as new to the fauna, two of which are *Volucella inanis* (L.) (Enghoff, 1977) and *Eumerus flavitarsis* Zett. (Rald, 1977). The third species is *Paragus majoranae* Rond., which as shown by Goeldlin (1976) is a good species, not a synonym of *P. albifrons* Fallén. Both these species of *Paragus* are known from Denmark. *P. majoranae* is the more common, *P. albifrons* is after 1900 known only from Bornholm and NE-Zealand. Two Danish species have to change names: *Metasyrphus punctifer* Frey in Kanervo and *Brachyopa conica* Panzer are not Danish species. The correct names are *Metasyrphus nielseni* Dusek & Laska and *Brachyopa testacea* (Fallén). The known distribution of some interesting species is shown on Figs 1-16. Fig. 1 shows in broad outline where in Denmark Syrphids have been collected in the years after 1950.

E. Torp Pedersen, Nørrevang 19, DK-7300 Jelling, Denmark.

Siden den første meddelelse om nye faunistiske fund (Torp Pedersen, 1975) har indsamlingerne i de forskellige distrikter været fortsat, og en række nye fund er kommet til.

I dette arbejde offentliggøres mine egne fund 1976-78 samt materiale udlånt fra Zoologisk Museum. Jeg takker Claus Claussen, Watschaukrug, BRD, som har overladt mig materiale af nye arter fra Bornholm og SJ, dr. phil. Ole E. Heie, som har overladt mig et eksemplar af *Platyecheirus sticticus* (Meig.) fra NJW, samt lektor Leif Lyneborg og cand. scient. Erik Rald, som har ydet særlig værdifuld hjælp.

3 nye arter for Danmark er fundet siden 1975, nemlig *Paragus majoranae* Rond., *Volucella inanis* (L.) (Enghoff 1977) og *Eumerus flavitarsis* Zett. (Rald 1977). Zoologisk Museum har foretaget en række indsamlinger især i NWZ med 7 nye arter for dette distrikt. Endvidere er offentliggjort lokalfaunaer fra Læsø, NJE (Rald 1978), Grærup langsø, WJS (Torp Pedersen 1978) og Anholt, EJN (Rald 1978).

Mine egne indsamlinger har i 1976-78 givet nye fund i 10 af de 13 danske distrikter. Indsamlingsture til SZ er foretaget 8.-11. juni 1977 og 31. maj-2. juni 1978. En række besøg i Stovbæk krat, WJN, gav 5 nye arter for dette distrikt. I 1976 blev indledt en undersøgelse af nogle klitsøer i WJS, og i 1978 blev efter opfordring fra lek-

tor Esbern Warncke påbegyndt indsamlinger af Syrphider i 14 jyske kildeområder, hvor bl. a. en række kårfaktorer tidligere er blevet omhyggeligt kortlagt. Disse indsamlinger og undersøgelser, som allerede har givet overraskende resultater, fortsætter i de kommende år.

Tabel 1 viser tilvæksten af kendte arter i de enkelte distrikter. I Jylland ses det tydeligt, at antallet af arter aftager fra sydøst mod nordvest. Dels har nogle arter nordgrænse gennem Jylland, og dels er en lang række arter i udpræget grad knyttet til løvskovsområder og derfor enten ukendte eller meget fåtallige i det vestlige og nordvestlige Jylland.

På Fig. 1 ses fundene siden 1950 af en af vore almindeligste og mest udbredte danske arter, *Syrpitta pipiens* (L.), som vil kunne findes næsten overalt, blandt andet i praktisk taget alle haver. Kortet viser altså ikke dens udbredelse, men derimod stort set hvor i Danmark, der er foretaget indsamlinger af Syrphider i de sidste 20 år.

Ikke mindst i det nordøstlige og dele af det vestlige Jylland er der stedvis langt mellem prikkerne. Nordvest- og Sydsjælland er kommet ganske godt med, men, også her er der egne, som bør besøges i de kommende år. For at få en god dækning bør man i disse egne besøge både vådområder og skovområder og såvel tidligt på sæsonen som i eftersommeren.

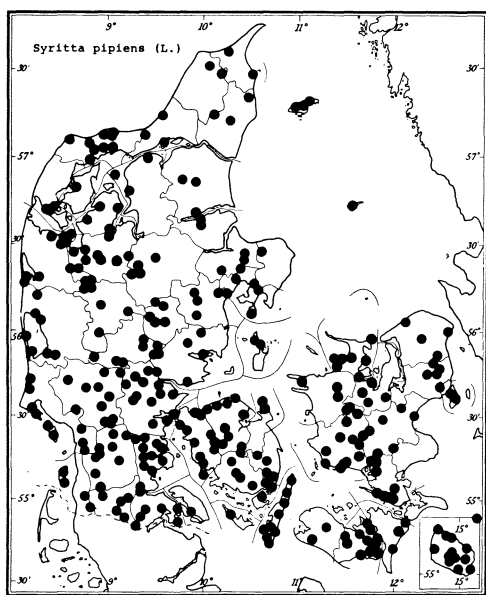

Fig. 1. Danske fund siden 1950 af *Syrirta pipiens*.
Fig. 1. Danish records since 1950 of *Syrirta pipiens*.

Vedrørende den anvendte distriktsinddeling henvises til fortegnelsen og det 1. tillæg (Torp Pedersen 1973, 1975).

1. *Paragus albifrons* (Fallen), 1817.

P. Goeldlin (1976) har i forbindelse med sin revision af slægten *Paragus* undersøgt samtlige eksisterende typer af de vestpalaearktiske arter. Dette har afsløret, at *Paragus majoranae* Rondani, 1857 er en god art, ikke et synonym for *albifrons* Fall. Vi har begge arter i Danmark, men *albifrons* er langt den sjældneste. Der kendes følgende sikre danske fund:

Fyn, Odense: 2 ♀ uden dato, men fra før 1900 (H. J. Hansen); NEZ: Amager: ♂ 1. august 1909 (Coll. Lundbeck). Amager Fælled: ♀ 9. august 1944 (Worm-Hansen); Bornholm: Sorthat: ♂ og

♀ 4. august 1968 (Erik Rald). Vester Sømarken: ♂ 27. juni 1964 (Ole Martin & Bo Vest Pedersen); endvidere ♀ uden data, men mærket »Drewsen, klækket«.

Fra de sidste 30 år kendes altså kun de 3 stykker fra Bornholm. De få danske fund tyder på en ret sen flyvetid og i hvert fald fundene på Amager, at den har lidt andre biotopkrav end *majoranae*.

2. *Paragus finitimus* Goeldlin, 1971.

Det anføres i min revision af de danske arter (Torp Pedersen 1972), at denne art er kendt fra Bornholm, men dette beror på en fejlbestemmelse. Det drejer sig om den hun fra Sorthat, som er nævnt ovenfor under *albifrons*. Den har en ret stor rød, trekantet plet på bagkroppen og kommer derved til at minde meget om *finitimus*, men den røde farve strækker sig ikke ud over siderne på bagkroppen, hvilket det ifølge Goeldlin altid gør hos *finitimus*.

Bortset fra et enkelt fund ved Rørvig, NWZ, i 1915 er arten kendt fra en række klitlokaliteter i Nord- og Vestjylland, alle beliggende nær havet. Herfra er der nu fanget over 50 eksemplarer. Overraskende er følgende fund:

WJN: Stovbæk krat, Aulum: ♂ 15. juni 1978 på overgangen mellem hede og hedemose (TP). Dette fund ligger 45 km øst for de nærmeste fund i Husby klitplantage. Stovbæk krat ligger dog i et ret stort indsande. Måske vil arten også kunne findes i andre indlandsklitområder.

2a. *Paragus majoranae* Rondani, 1857.

Arten er ny for Danmark. Som nævnt ovenfor har den hidtil været regnet som synonym og sammenblandet med *albifrons*. Den er kendt fra EJN, EJS, SJ, Fyn, NEZ, NWZ, SZ og LFM. I min samling findes 32 ♂ og 19 ♀ fra Danmark.

Den har en udpræget sydøstlig udbredelse i Danmark, da den synes at være knyttet til de

Tabel 1. Antallet af kendte arter i de forskellige distrikter.
Table 1. The number of known species in the different districts.

	Hele Dan-	Hele Jyl-	Hele NJE	Hele NJW	Hele WJN	Hele WJS	Hele EJN	Hele EJS	Hele SJ	Hele Fyn	Hele Sjæl-	Hele NWZ	Hele NEZ	Hele SZ	Hele LFM	Hele B
	mark	land									land					
Indtil 1975	243	219	141	127	122	130	164	186	178	158	215	114	205	145	150	125
Nye fund	3	2	10	4	10	9	9	2	4	3	7	8	7	9	2	9
Antal kendte arter	246	221	151	131	132	139	173	188	182	161	222	122	212	154	152	134

større løvskovsområder. Næsten alle fundene er fra skovlysnings og vejkanter i skove med frodig urtevegetation.

Goedlin (1974) har iagttaget æglægning og set larver i bladluskolonier på Vedbend, Bønne, Tropæolum og Prunus sp. Han fik med succes larverne til at udvikle sig i laboratoriet med *Aphis fabae* (Bededbladlus) som foder.

3. *Paragus haemorrhous* Meigen, 1822.

LFM: Møn, Kongsbjerg (Høvblege): ♀ 22. maj 1976 (Zool. Mus. leg.).

Dermed er denne art kendt fra alle danske distrikter. Det er den mest udbredte af de 5 danske *Paragus*-arter og den, der træffes på flest forskellige biotoper (klitter, heder, plantager, løvskove og undertiden endog i haver).

9. *Xanthandrus comtus* (Harris), 1776.

Bornholm, Ølene: ♂ 29. august 1977 (Claus Clausen).

11. *Platycheirus ambiguus* (Fallen), 1817.

NJW: Klostermølle, Gudum ved Lemvig: ♂ 17. maj 1977 i gammel frugthave nær åen (TP).

Dette er det 2. fund i Jylland, hvor den tidligere er fanget ved Silkeborg. Den er her i landet fanget mellem 2. april og 19. juni. Det er således en udpræget forårsart, som let overses.

12. *Platycheirus angustatus* (Zetterstedt), 1843.

NWZ: Jyderup (32UPG57): ♀ 25.–30. juni 1977 (S. Andersen & V. Michelsen).

Den er hermed kendt fra alle danske distrikter.

16. *Platycheirus immarginatus* (Zetterstedt), 1849.

WJN: Tipperne i Ringkøbing fjord: ♂ 24. maj 1973 på *Eriophorum* (Kæruld) (Erik Rald).

19. *Platycheirus perpallidus* Verral, 1901.

WJN: Stovbæk krat, Aulum: ♀ 11. august 1977 ved Storåen (TP).

23. *Platycheirus sticticus* (Meigen), 1822.

NJE: Oksholm skov: ♂ 20. juli 1967 på *Ranunculus* i skoven (Ole E. Heie).

Dette er det første fund i Jylland siden 1900.

24. *Platycheirus tarsalis* (Schummel), 1836.

NEZ: Ermelunden: ♀ 27. maj 1967 (Erik Rald).

Dette er det 2. danske fund siden 1900.

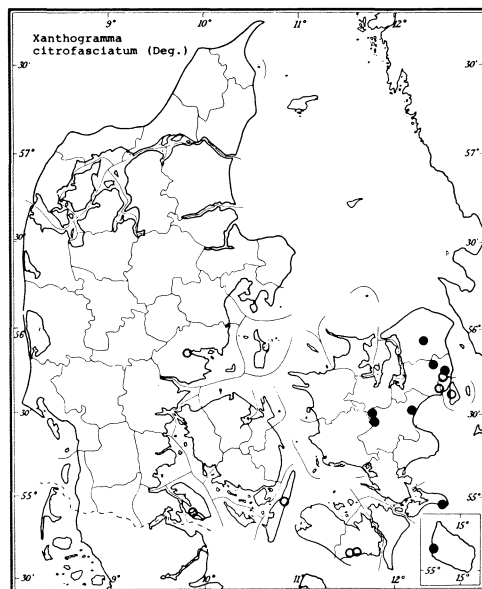

Fig. 2. Danske fund af *Xanthogramma citrofasciatum*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 2. Danish records of *Xanthogramma citrofasciatum*. Open circles = pre-1900 records.

26. *Pyrophæna rosarum* (Fabricius), 1787.

NJE: Kielstrup sø, N for Mariager fjord: ♂ og ♀ 18. juli 1978 i kildeområde vest for søen (TP); WJN: Stovbæk krat, Aulum: 2 ♂ 15. juni 1978 ved gammel åslynge nær Storåen ved Rotviglund (TP).

27. *Xanthogramma citrofasciatum* (Degeer), 1776.

Langeland (F), Stengade: ♂ 10. juni 1879 (R. W. Schlick); Møn, Kongsbjerg (Høvblege): ♂ og ♀ 22. maj 1976 (Zool. Mus. leg.).

Arten har en udpræget østlig udbredelse i Danmark (Fig. 2). Den er i dette århundrede kun taget på Sjælland, Møn og Bornholm. Den kendte flyvetid her i landet ligger mellem 13. maj og 17. juni, men 70 % af det materiale, som forf. har undersøgt (21 stk.), er taget mellem 21. og 31. maj. Larverne angives at leve af bladlus på rødder af planter (Speight et al. 1975: 31).

30. *Episyrphus auricollis* (Meigen), 1822.

NJW: Vejkant N for Kjærgårds Mølle ved Kilen, Struer: ♂ 11. august 1978 (TP).

33. *Didea alneti* (Fallen), 1817.

WJS: Grovsø, Grærup: ♂ 8. august 1976 (TP).

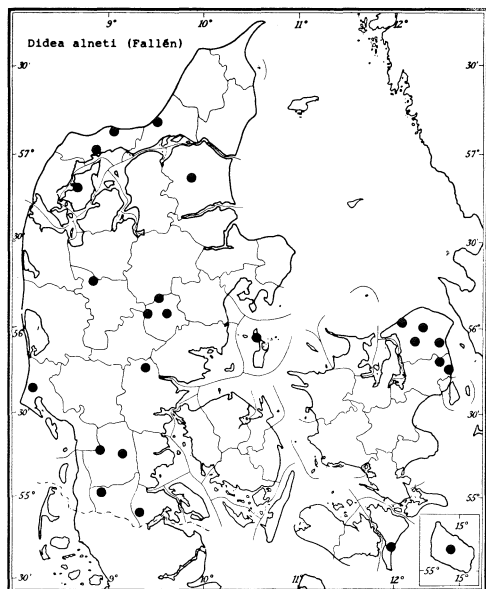

Fig. 3. Danske fund af *Didea alneti*.
Fig. 3. Danish records of *Didea alneti*.

Den regnes for den sjældneste af vore 3 *Didea*-arter og i hvert fald den, der er fanget færrest eksemplarer af. Lundbeck kendte kun én jysk lokalitet (Silkeborg), men som Fig. 3 viser, er den nu fanget spredt ud over det meste af halvøen.

34. *Didea fasciata* Macquart, 1834.
WJS: Grovsø, Grærup: ♂ 7. august 1976 (TP).

35. *Didea intermedia* Loew, 1854.
WJS: Ho plantage, Skallingen: 2 ♀ 22. juli 1972 på blomster ved vejkant i åbent land (Rald 1976: 26).

Det er den af *Didea*-arterne, som er kendt fra det færreste antal danske lokaliteter, men lokalt kan den optræde i stort antal. I juni 1970 fangede forf. 26 ♂ og 38 ♀ på 3 lokaliteter i Nordthy og Hanherred.

44. *Dasysyrphus albostrigatus* (Fallén), 1817.
NJE: Gammel Skagen: ♀ 23. juli 1977 (H. Eng-hoff).

Den er hermed fundet i alle danske distrikter.

49. *Scaeva selenitica* (Meigen), 1822.
NWZ: Jyderup: ♀ 25.–30. juni 1977 (S. Andersen og V. Michelsen).

54. *Metasyrphus lundbecki* (Soot-Ryen), 1946.
NJE: Rebild, Himmerland: ♂ og 2 ♀ ultimo

august 1976, ♀ ultimo august 1978 (Erik Rald); WJN: Stovbæk krat, Aulum: 2 ♀ 11. august 1977, ♀ 17. september 1978 (TP). Tipperne i Ringkøbing fjord: ♂ og 2 ♀ 10. august 1976, 2 ♂ og 3 ♀ 12. august 1976 (Erik Rald); EJN: Anholt: ♀ 22. august 1973, 2 ♀ 27. juli–10. august 1975, 72 ♂ og 70 ♀ 1.–15. august 1976 (Ebbe Schmidt Nielsen); Fyn: Brændegård Sø: 2 ♀ 31. august 1978 nær østbredden (TP); SZ: Knudshoved Odde: ♂ og ♀ 18. august 1976 (Ole Lomholdt); Bornholm, Øster Sømarken: ♀ 14. august 1977. Almindingen: ♂ 23. august 1977. Ølene: ♀ 28. august 1977, ♀ 29. august 1977. Jons Kapel: 2 ♂ 30. august 1977 (Claus Claussen).

Som omtalt af Rald (1978:68) optrådte denne art i stort tal her i landet i sommeren 1976, jvf. de ovennævnte 142 stk. fra Anholt alene. På Lundbecks tid var den særdeles sjælden, men han bemærker (1916:312), at den synes at have været mere alm. tidligere, idet de 20 eksemplarer, som han kender, alle er fanget for mange år siden.

Det er en nordlig art med sydgrænse lidt syd for Danmark. I 1977 blev det første eksemplar fanget i Nederland (v. d. Goot 1978:34). Den er desuden kendt fra det nordlige BRD, DDR og Polen. Dens danske findesteder er vist på Fig. 4. De ligger spredt ud over landet undtagen NJW og LFM.

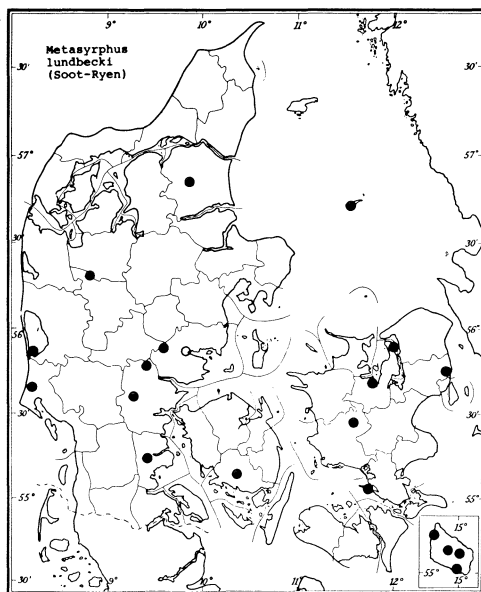

Fig. 4. Danske fund af *Metasyrphus lundbecki*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 4. Danish records of *Metasyrphus lundbecki*. Open circles = pre-1900 records.

55. *Metasyrphus luniger* (Meigen), 1822.

NWZ: Røsnæs, Lejerbo kursusejendom, 6 km V for Kalundborg: ♀ 19. september 1978 (TP); Bornholm, Hammeren: ♂ og 2 ♀ 20. august 1977. Jons Kapel: ♀ 30. august 1977 (Claus Claussen).

Dermed er den kendt fra alle danske distrikter.

57. *Metasyrphus nielseni* Dusek & Laska, 1976.

Syn.: *Metasyrphus punctifer*, Torp Pedersen, 1973, nec Frey in Kanervo.

WJN: Hesselvig enge, Skarrild: ♂ 18. maj 1966 (TP); WJS: Vejers klitplantage: ♂ 15. maj 1976 (TP); EJN: Vængsø plantage, Sdr. Vissing: ♂ 22. maj 1965 (TP) (Kontr. P. Laska 1975). Addit skov: ♀ 3.6.1975 (TP). Anholt: ♀ 1.-15. august 1976 (Ebbe Schmidt Nielsen); Fyn, Enebærrode: ♀ 8. juli 1971 i malaisefælde. ♂ og 2 ♀ 11. juli 1971 deraf ♂ i malaisefælde. ♀ 12. juli 1971 i malaisefælde (Zool. Mus.).

Det var med betænkelighed, at forf. i 1973 henførte denne art til *Metasyrphus punctifer* (Frey in Kanervo), 1934, og det viste sig da også ved Dusek og Laska's revision af slægten (1976:266), at der var tale om en hidtil ubeskrevet art. Laska har bestemt flere af mine eksemplarer i 1975. Den rigtige *punctifer* er en nordlig art, som er kendt fra Grønland, Island, Norge, Nordsverige, Finland og den nordlige del af Sovjet.

M. nielseni angives at være knyttet til Fyr (*Pinus*), hvilket passer udmærket med de danske fundsteder.

58. *Leucozonia lucorum* (L.), 1758.

NWZ: Bjergsted bakker: ♀ 25.-30. juni 1977 (S. Andersen og V. Michelsen).

71. *Parasyrphus annulatus* (Zetterstedt), 1838.

Bornholm: Ekkodalen: ♀ 16. august 1977. Ølene: ♀ 28. august 1977. Almindingen: 6 ♀ 31. august 1977 (Claus Claussen).

84. *Melangyna lasiophthalma* (Zetterstedt), 1843.

NJW: Sdr. Ydby strand: ♀ 15. juni 1975 (TP).

88. *Sphaerophoria abbreviata* Zetterstedt, 1859.

NJE: Læsø, Nordmarken: 4 ♂ 3.-7. august 1964 (B. W. Rasmussen), ♂ 14. juli 1969 og ♂ 27. juli 1969 (Erik Rald); SJ: Kirkeby plantage, Rømø: ♂ og ♀ in copula 27. august 1978 ved hedeområde i fyrreplantage (Claus Claussen); NEZ: Ruderhegn: ♂ 5. august 1900 (Coll. W. Lundbeck); SZ: Holmegårds mose: ♂ og ♀ 3. juni 1976 (TP); Bornholm: Paradisbakkerne: ♂ 24. august 1977

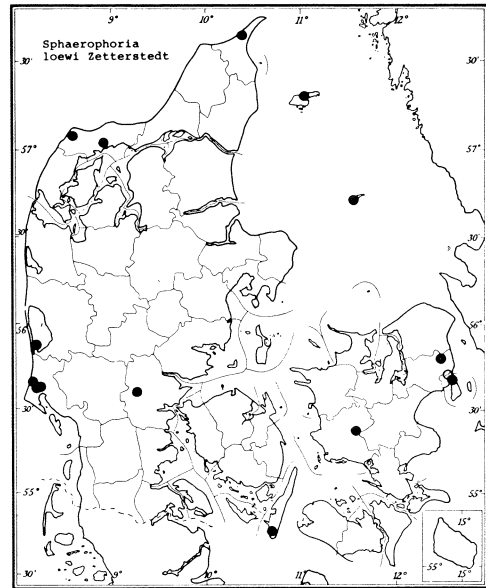

Fig. 5. Danske fund af *Sphaerophoria loewi*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 5. Danish records of *Sphaerophoria loewi*. Open circles = pre-1900 records.

(Claus Claussen). Løvskov ved Vang: ♂ 6. juli 1966 (Bo Vest Pedersen).

89. *Sphaerophoria loewi* Zetterstedt, 1843.

WJN: Tipperne i Ringkøbing Fjord: ♂ 20. juni 1973 i rørsump (Rald 1976:25); EJN: Anholt: ♀ 17. juli 1973 og ♀ 18. juli 1973 (Ebbe Schmidt Nielsen).

Denne art, der tidligere har været betragtet som meget sjælden (Lundbeck 1916:354), kendes nu fra 15 danske lokaliteter (Fig. 5). De fleste fund er fra bladlusbefængte tagrørsbevoksninger ved hede- og klitsøer nær havet.

91. *Sphaerophoria philanthus* (Meigen), 1822.

NEZ: Tibirke: ♂ juli 1913 (Coll. Klöcker).

92. *Sphaerophoria rueppelli* (Wiedemann), 1830.

SJ: Broager (Broacker): ♂ 15. august 1968 (W. Emeis in Mus. Flensburg); SZ: Rosenfelt dam V for Vordingborg: 2 ♂ 9. juni 1977 (TP).

95. *Sphaerophoria virgata* Goeldlin, 1974.

Bornholm: Pedersker Plantage: ♂ 17. august 1977. Almindingen: ♂ 23. august 1977 (Claus Claussen).

Denne art er hermed kendt fra alle danske distrikter.

97. *Pipiza bimaculata* Meigen, 1822.

WJS: Grærup Langsø: 2 ♂ 4. juli 1976 S for den lille plantage SV for søen (TP). Vejers Klitplantage: ♂ 30. maj 1977 (TP).

Arten er hermed kendt fra alle danske distrikter.

101. *Pipiza quadrimaculata* (Panzer), 1804.

WJS: Skallingen: ♀ primo juli 1973 (Erik Rald).

Denne art er hermed kendt fra alle danske distrikter.

105. *Heringia heringi* (Zetterstedt), 1843.

NJE: Vitskøl Kloster Skov, Himmerland: ♂ 24. maj 1976 (TP); SZ: Stigsnæs Skov: 2 ♀ 31. maj 1978 (TP). Glænø Skov, Holstensborg Nor: ♂ 8. juni 1977 på Vild Kørvel (*Anthriscus silvestris*) (TP). Skov S for Nyråd, Ø for Vordingborg: ♂ 1. juni 1978 ved sti i skoven (TP).

Arten, der på Lundbecks tid kun var kendt fra Københavns omegn, synes at have en sydøstlig udbredelse her i landet (Fig. 6). Dette står sandsynligvis i forbindelse med, at den er knyttet til løvskov.

107. *Neocnemodon latitarsis* (Egger), 1865.

EJN: Anholt: 2 ♂ fra Bøgeskoven 3.–9. juni 1977 (Erik Rald).

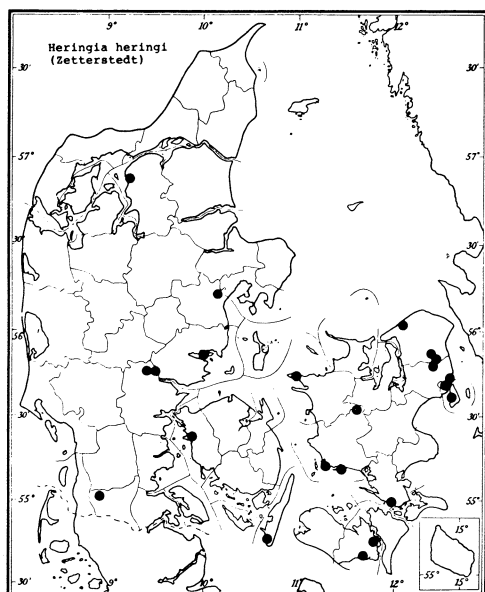

Fig. 6. Danske fund af *Heringia heringi*.

Fig. 6. Danish records of *Heringia heringi*.

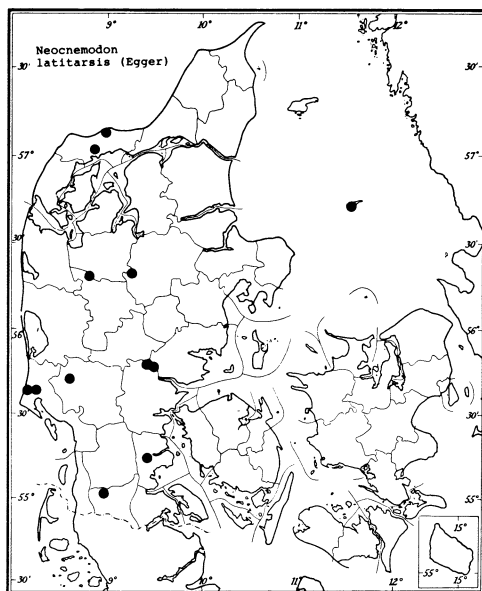

Fig. 7. Danske fund af *Neocnemodon latitarsis*.

Fig. 7. Danish records of *Neocnemodon latitarsis*.

Denne art, der første gang blev fanget her i landet i 1970, er nu kendt fra 11 jyske lokaliteter samt fra Anholt (Fig. 7).

Den har 2 adskilte flyvetider, idet 16 er fanget mellem 30. maj og 21. juni og 17 mellem 1. august og 12. september. I forsommeren er den taget på Mose-Bølle (*Vaccinium uliginosum*) og Rynket Rose (*Rosa rugosa*), i eftersommeren på forskellige skærmplanter, bl. a. på Persille (*Petroselinum crispum*) og på Brombær (*Rubus fruticosus*).

Larverne angives at være knyttet til følgende bladlus: *Schizolachnus pineti* (Lachnidae), *Schizoneura lanuginosa*, *Eriosoma lanigerum* (Blodlus), *Pemphigus spirothecae* (alle Pemphigidae) samt slægten *Dreyfusia* (Adelgidae).

108. *Neocnemodon pubescens* (Delucchi & Pschorn-Walcher), 1955.

NJE: Fosdal; Lerup, Hanherred: ♂ 24. maj 1976 (TP); WJN: Skovsende Plantage, Sdr. Omme: ♀ 26. maj 1977 i den sydlige del ved Hoven-Sdr. Omme-vejen (TP).

109. *Neocnemodon vitripennis* (Meigen), 1822.

NWZ: Kongstrup klint, Røsnæs: ♂ 10. august 1958 (P. Kinch); LFM: Lolland; Maribo: ♂ 22. juli 1877 (R. W. Schlick); Bornholm: Ølene: ♀ 29. august 1977 (Claus Claussen).

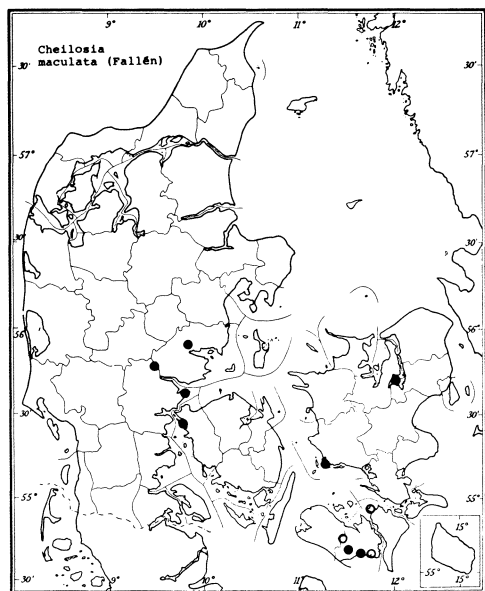

Fig. 8. Danske fund af *Cheilosia maculata*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 8. Danish records of *Cheilosia maculata*. Open circles = pre-1900 records.

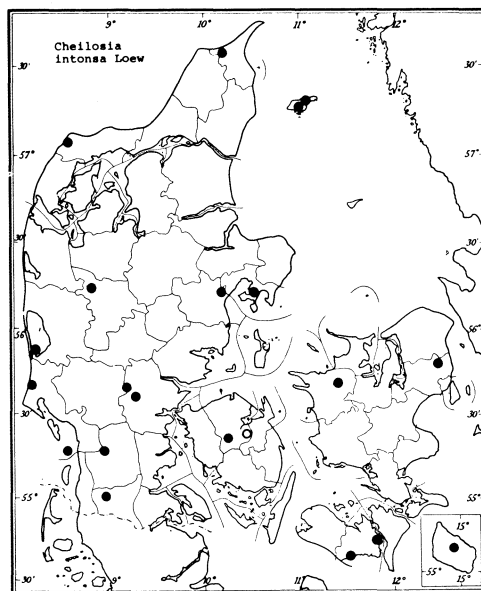

Fig. 9. Danske fund af *Cheilosia intonsa*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 9. Danish records of *Cheilosia intonsa*. Open circles = pre-1900 records.

112. *Cheilosia longula* (Zetterstedt), 1838.
EJN: Anholt: 3 stk. (Rald 1978:68).

113. *Cheilosia maculata* (Fallen), 1817.
SZ: Stignæs Skov: 6 ♂ 31. maj 1978 ved bevoksning af Ramsløg (*Allium ursinum*) (TP).

Arten findes udelukkende, hvor der vokser Ramsløg (*Allium ursinum*), da larverne minerer i stænglerne på denne plante. Den er kendt fra 11 danske lokaliteter (Fig. 8). Det danske materiale på 102 ♂ og 37 ♀ er fanget mellem 17. maj og 26. juni og fordeler sig således:

- 11.-20. maj 1 ♂
- 21.-30. maj 15 ♂
- 1.-10. juni 48 ♂ & 13 ♀
- 11.-20. juni 33 ♂ & 22 ♀
- 21.-30. juni 5 ♂ & 2 ♀

123. *Cheilosia intonsa* Loew, 1857.
Bornholm: ♀ 19. maj 1973 (Erik Rald). Almindingen: ♀ 31. august 1977 (Claus Claussen).

Den er nu fundet spredt ud over landet undtagen SZ (Fig. 9).

126. *Cheilosia albipila* Meigen, 1838.
NWZ: Rørvig, ved Dybesø: ♀ 19. maj 1970 (H. Enghoff).

144. *Ferdinandea cuprea* (Scopoli), 1763.

NJE: Vitskølkloster Skov, Himmerland: ♀ 24. maj 1976. Fosdal, Lerup, Hanherred: ♀ 24. maj 1976 på Mælkebøtte (*Taraxacum vulgare*) (TP); WJN: Stovbæk krat, Aulum: ♀ 28. juli 1978 i plantagen mod vest. Skarrildhus Park: ♂ 25. august 1978 på solbeskinnet løv (TP).

Arten er hermed kendt fra alle danske distrikter.

152. *Chrysogaster virescens* Loew, 1854.

SJ: Damende vest for Haderslev: 2 ♀ 12. juli 1976 på Alm. Bjørneklo (*Heracleum sphondylium*) (TP). Arten er fanget i 1894 ved Sønderborg, men det nye fund ved Damende er det eneste fra Sønderjylland fra dette århundrede.

Den er kendt fra 15 danske lokaliteter, deraf 11 jyske (fig. 10).

154. *Orthonевра elegans* Meigen, 1822.

NJW: Bredsgårde vest for Ravnstrup: ♂ 9. august 1978 i kildeområdet SV for søen (TP).

Det er en sjælden art, som udelukkende er fanget i de jyske ådale (Fig. 11).

155. *Orthonевра geniculata* Meigen, 1822.

WJN: Lønborg Hede, Tarm: ♂ og ♀ 25. maj 1977 på pil (*Salix*) (TP).

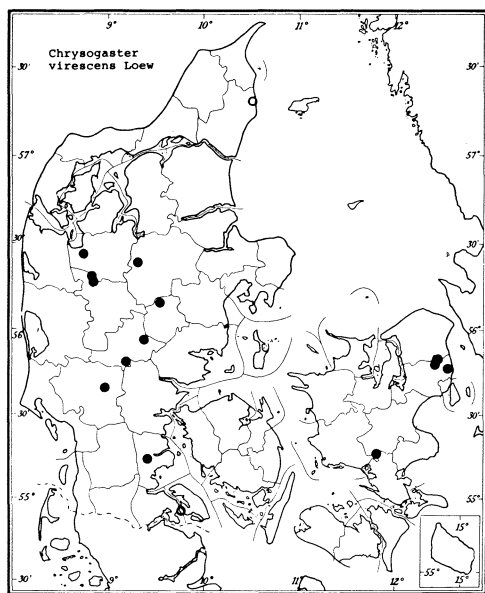

Fig. 10. Danske fund af *Chrysogaster virescens*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 10. Danish records of *Chrysogaster virescens*. Open circles = pre-1900 records.

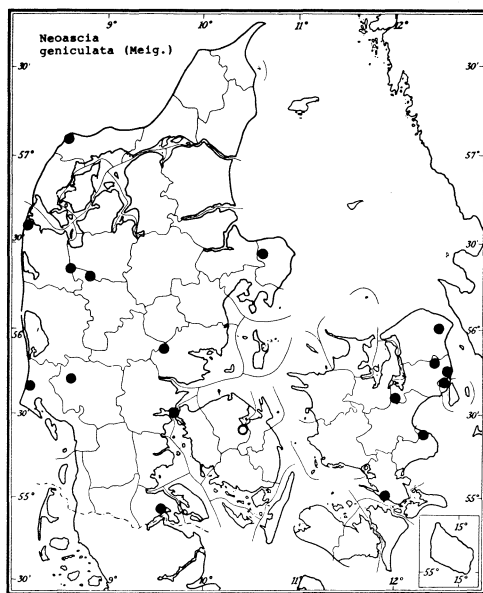

Fig. 12. Danske fund af *Neoscia geniculata*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 12. Danish records of *Neoscia geniculata*. Open circles = pre-1900 records.

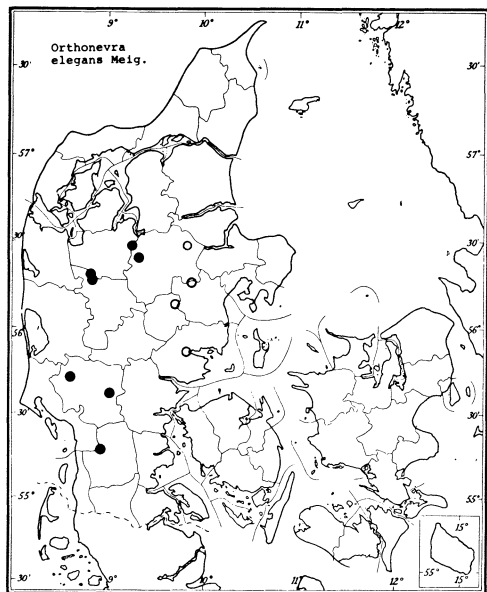

Fig. 11. Danske fund af *Orthonerva elegans*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 11. Danish records of *Orthonerva elegans*. Open circles = pre-1900 records.

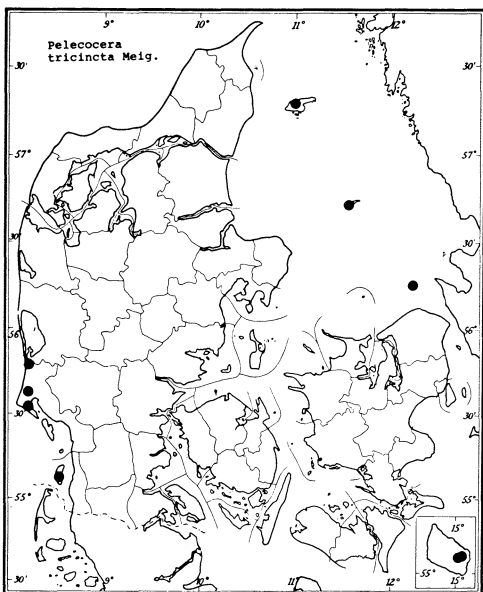

Fig. 13. Danske fund af *Peleocera tricincta*.

Fig. 13. Danish records of *Peleocera tricincta*.

156. *Orthonerva intermedia* Lundbeck, 1916.
NJE: Kielstrup Sø, N for Mariager Fjord: ♂ 18.

juli 1978 i kildeområde vest for søen (TP); EJN:
Langmosen ved Strandkær, Mols: ♂ 18. juni
1976 (TP).

157. *Orthonewra nobilis* (Fallen), 1817.
WJS: Åtte Bjerger, Folding: ♂ 27. juli 1977 på Pimpinelle (*Pimpinella saxifraga*) (TP). Høllund Bro, Klelund: ♂ og ♀ in copula 17. august 1978 på Kær-Svovlrød (*Peucedanum palustre*) ved Holme å (TP).

160. *Brachyopa bicolor* (Fallen), 1817.
Arten er kun kendt fra NEZ. + i fortegnelsen ud for SZ slettes, da det er en fejl.

161. *Brachyopa testacea* (Fallén), 1817.
Syn.: *Brachyopa conica*, Torp Pedersen, 1973, nec Panzer.

Denne art er *testacea*. Det forvirrede mig noget, at prof. Stackelberg i Leningrad sendte mig 2 hanner af en art, som han kaldte *testacea*. Det viser sig nu at være en ubeskrevet art.

162. *Brachyopa dorsata* Zetterstedt, 1838.
NEZ: Dyrehaven: ♀ 18. juni 1978 på saftudflåd på Hestekastanie (*Aesculus hippocastanum*) (Erik Rald); SZ: Sorø Station: ♂ 7. juni 1969 på vindue i venteværelse (Erik Rald).

Det er de første 2 fund af denne art i Danmark i dette århundrede. Hidtil har kun været kendt 2 gamle eksemplarer fra Falster fra Stægers samling.

163. *Brachyopa insensilis* Collin, 1939.
SZ: Vallø Dyrehave: ♂ 23. juni 1978 på saftudflåd på Hestekastanie (*Aesculus hippocastanum*) (Ole Martin).

172. *Neosascia geniculata* (Meigen), 1822.
EJN: Ramten Sø, Djursland: 2 ♀ 15. juni 1976 (TP); EJS: Uldum Kær v. Gudenåen: ♂ og ♀ 16. august 1976, ♂ 18. august 1977 (TP); Fyn, Hinds-gavl Slotspark: ♀ 28. juli 1977 ved vandhul (TP). Hidtil er kendt en hun fra Odense klækket af H. J. Hansen, men uden data, så fundet fra Hinds-gavl er det eneste sikre efter år 1900.

Arten er fundet på lokaliteter spredt ud over en stor del af landet (Fig. 12).

173. *Neosascia interrupta* Meigen, 1822.
Fyn, Hinds-gavl Slotspark: ♀ 25. juli 1977 ved vandhul (TP); SZ: Toftegård Mose, Glænø: ♂ 8. juni 1977 (TP).

Hidtil har denne art kun været kendt fra 2 danske lokaliteter: Fredmose på Langeland og Snogebæk på Bornholm (Torp Pedersen 1971:57).

176. *Pelecocera tricincta* Meigen, 1822.
EJN: Anholt: ♀ mellem 30. juni og 5. juli 1974 (Ole Lomholdt), ♀ mellem 27. juli og 10. august 1975 (Ebbe Schmidt Nielsen); SJ: Kirkeby plantage, Rømø: 3 ♀ 27. august 1978 og ♀ 28. august 1978 ved vejkant i fyrreplantage (Claus Clausen); NEZ: Fyrskibet Kattegat Syd: ♀ fanget 17. juli 1972 i malaisefælde opstillet på fyrskibet ca. 18 km N for Gilleleje (Rald 1976:26); Bornholm, Pedersker Plantage: ♀ 17. august 1977. Povlsker Plantage: 3 ♀ 17. august 1977. Alle blev fanget på Høst-Borst (*Leontodon autumnalis*) ved randen af en granbevoksning (Claus Clausen).

Af denne art, som første gang blev fanget her i landet i 1969, kendes indtil nu 9 findesteder (Fig. 13) alle nær kysten. Det danske materiale er fanget i juli og august og de fleste stykker i sandede fyrreplantager.

177a. *Volucella inanis* (L.), 1758.
NJE: Hulsig, 10 km SV for Skagen: ♂ 19. juli 1977 (Enghoff 1977).

Dette er det første sikre danske eksemplar af denne art.

178. *Volucella pellucens* (L.), 1758.
SZ: Glænø Skov, Holstensborg: ♂ 8. juni 1977 på Hindbær (*Rubus idaeus*). Skov øst for Herre-

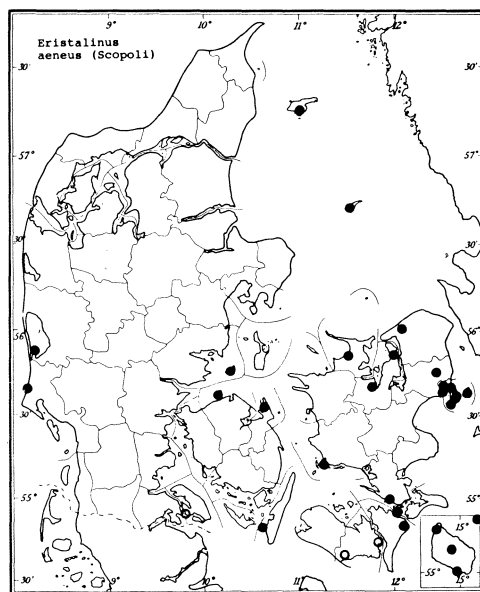

Fig. 14. danske fund af *Eristalis aeneus*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 14. Danish records of *Eristalis aeneus*. Open circles = pre-1900 records.

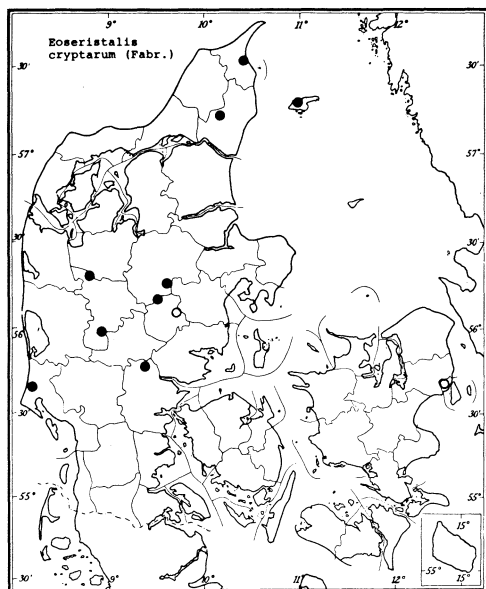

Fig. 15. Danske fund af *Eristalis cryptarum*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 15. Danish records of *Eristalis cryptarum*. Open circles = pre-1900 records.

stedgård, 11 km NV for Næstved: 3 ♂ 11. juni 1977 på Vild Kørvel (*Anthriscus silvestris*) (TP).

Denne art er dermed kendt fra alle danske distrikter.

180. *Eristalis aeneus* (Scopoli), 1763.

WJN: Nordlige del af Vejers klitplantage, Grærup: ♂ 7. maj 1977 (TP); EJN: Anholt: ♂ fra Vesterlandet 3.-9. juni 1977 (Erik Rald).

De danske findesteder er angivet på Fig. 14. Det ses, at den stort set har en østlig udbredelse i Danmark, og fundene ligger alle nær kysten. Arten synes at foretrække brakvand.

184. *Eristalis cryptarum* (Fabricius), 1794.

WJS: Grærup Langsø: ♀ 10. juli 1978 i sumpområde ved søens sydende (TP).

Bortset fra et gammelt fund fra København har arten en udpræget nordvestlig udbredelse i Danmark (Fig. 15). Den er ukendt fra såvel SJ som Slesvig (Claussen 1978:114). Arten synes at være knyttet til hedemoser.

195. *Helophilus affinis* Wahlberg, 1844.

EJS: Gudenåens udspring ved Tinnest: ♀ 26. august 1978 i kildeområde øst for udspringet (TP). Der kendes kun ét tidligere fund fra Jylland (♀ Randbøl Hede (WJS) 19. august 1963

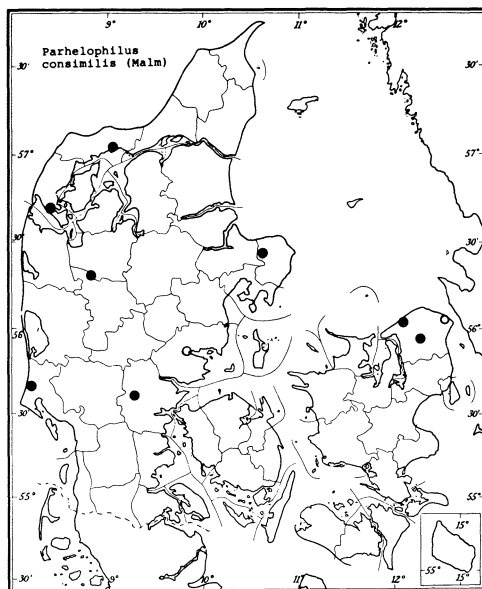

Fig. 16. Danske fund af *Helophilus consimilis*. Åbne cirkler = fund fra før 1900.

Fig. 16. Danish records of *Helophilus consimilis*. Open circles = pre-1900 records.

(Torp Pedersen 1973:41)); Bornholm, Pedersker Plantage: ♀ 17. august 1977. Bastemose: ♂ 21. august 1977 og ♂ 28. august 1977. Ølene: 2 ♂ 28. august 1977 i sydkanten af reservatet. Gammel-mose, Almindingen: ♀ iagttaget ved fugtigt hjulspor vistnok ved at lægge æg, men fløj, iden den kunne fanges (Claus Claussen).

Det er en nordeuropæisk art med sydgrænse i Danmark. De nævnte fund kunne tyde på, at den er mere udbredt i Danmark i eftersommeren end hidtil antaget.

196. *Helophilus consimilis* Malm, 1860.

WJN: Stovbæk krat, Aulum: ♀ 11. august 1977 og ♀ 15. juni 1978 i mosen vest for krattet (TP).

Af denne art kendte Lundbeck (1916:460) kun 3 eksemplarer, men den er nu fundet på 7 jyske og 3 nordsjællandske lokaliteter (Fig. 16). Hvor den findes, optræder den ofte i stort individantal. Ved Skjærsø nær Egtved er således fanget 42 ♂ og 34 ♀ siden 1971. Den synes at foretrække søer med lidt lavere pH end den nærtstående art *H. versicolor*.

209a. *Eumerus flavitarsis* Zetterstedt, 1843.

NWZ: Bjergsted Bakker: ♂ 25.-30. juni 1977 (Rald 1977).

Arten er ny for Danmark.

218. *Xylota florum* (Fabricius), 1805.
NWZ: Jyderup: ♂ 25.–30. juni 1977 (S. Andersen & V. Michelsen).

232. *Criorhina floccosa* (Meigen), 1822.
SZ: Vallø Dyrehave: ♂ 20. maj 1978 (Ole Martin).

241. *Microdon eggeri* Mik, 1897.
NEZ: Lyngby Åmose: ♂ og ♀ 6. juni 1975 (Erik Rald).

Litteratur

- Claussen, Claus, 1978: Untersuchungen zur Schwebfliegenfauna des Landesteils Schleswig (Diptera, Syrphidae). Schriftliche Hausarbeit zur Ersten Staatsprüfung. Flensburg, 123 p.
- Dusek, Jindra & Pavel Láška, 1976: European species of *Metasyrphus*: key, descriptions and notes (Diptera, Syrphidae). – Acta entomol. bohemosl. 73 (4): 263–282.
- Enghoff, Henrik, 1977: Første sikre danske fund af svirrefluen *Volucella inanis* (L.) (Diptera, Syrphidae). – Ent. Meddr 45 (2): 92.
- Goeldlin, Pierre, 1974: Contribution à l'étude systématique et écologique des Syrphidae (Dipt.) de la Suisse occidentale. – Mitt. Schweiz. Ent. Ges. 47 (3–4): 151–252.
- 1976: Révision du genre *Paragus* (Dipt. Syrphidae) de la région paléarctique occidentale. – Mitt. Schweiz. Ent. Ges. 49: 79–108.

Hvirvleren *Gyrinus colymbus* Er. fundet i Danmark (Coleoptera: Gyrinidae).

For nylig, under en gennemgang af hvirvlerne i Naturhistorisk Museum i Århus, fandt jeg en ♂ af *Gyrinus colymbus* Er. (*strigulosus* Rég.). Arten er ikke tidligere

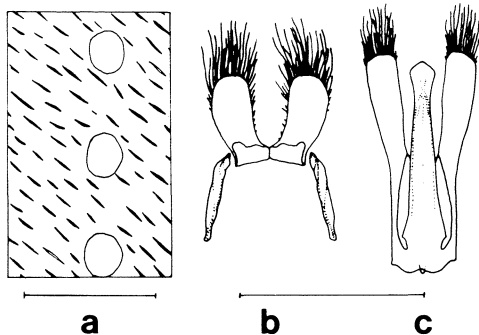

Fig. 1. *Gyrinus colymbus* Er. a. udsnit af vingedække. b. ♀-genitalia: Ovipositorløber. c. ♂-genitalia: Aedeagus. Skala: 0,1 mm (a), 1 mm (b, c).

van der Goot, V. S., 1978: Zweefvliegen (Syrphidae) en enkele andere Diptera van het Slotterplasspark te Amsterdam. – Ent. Ber., Amst. 38 (3): 33–36.

Lundbeck, William, 1916: Diptera Danica. Part 5. Syrphidae p. 18–603.

Pedersen, E. Torp, 1971: De danske arter af slægten *Neoscia* Williston (Dipt., Syrphidae). – Ent. Meddr 39: 51–62.

– 1972: De danske arter af slægten *Paragus* Latreille (Diptera, Syrphidae). – Flora og fauna 78 (1): 1–6.

– 1973: Fortegnelse over Danmarks svirrefluer (Diptera, Syrphidae) og deres faunistik. – Ent. Meddr 41: 21–48.

– 1975: Nye faunistiske bidrag til fortegnelsen over Danmarks svirrefluer (Diptera-Syrphidae). – Ent. Meddr 43: 177–185.

– 1978: Grærup Langsø – en perle i den vestjyske naturpark. Jelling. (Syrphidae p. 39–41).

Rald, Erik, 1976: Nye og sjældne danske fluer. – Ent. Meddr 44 (1): 23–27.

– 1977: Svirrefluen *Eumerus flavitarsis* Zett. (Diptera, Syrphidae) ny for Danmark. – Ent. Meddr 45 (3): 188.

– 1978: Fluer fra Læsø II (Diptera Brachycera Aschiza). – Ent. Meddr 46 (2): 49–55.

– 1978: Syrphidae (Diptera) fra Anholt. – Flora og fauna 84 (4): 67–72.

Speight, M. C. D., P. J. Chandler & R. Nash, 1975: Irish Syrphidae (Diptera): Notes on the species and an account of their known distribution. – Proc. Royal Irish Acad. Sec. B. 75 (1): 1–80.

kendt her fra landet, omend den ifølge Victor Hansen (1930: Danmarks Fauna 34.) var at vente. Det danske eksemplar var samlet på Knudshoved (SZ), 12. maj 1910, leg. Hartvig Jensen, og var sammenblandet med *G. caspius* Mén, fra samme lokalitet og dato.

Vingedækkernes mikroskulptur, der hos *G. colymbus* består af skråridsler (Fig. 1a.), gør denne art til en af vores lettest kendelige hvirvlere. Desuden er kønsorganerne (Fig. 1b og c.), specielt hos hannen, karakteristiske.

Arten er især udbredt i Mellem- og Sydeuropa; men der foreligger tillige enkelte fund fra Nordtyskland. Der har næppe eksisteret nogen permanent dansk bestand. Dels er arten for karakteristisk til at blive overset, dels har Knudshoved og omegn været meget flittigt besøgt af billesamlere, der formentlig ville have bemærket den. Der er snarere tale om et sydfra tilfløjet eksemplar.

G. colymbus angives af Zaitsev (1953: Fauna of the USSR, Coleoptera 4.) at leve i både ferskt og brakt vand.

Mogens Holmen, Zoologisk Museum, Universitetsparken 15, 2100 København Ø.